

Yttrande över remiss, Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)

Region Västernorrland har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet; Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20).

Region Västernorrland avstyrker betänkandets förslag med följande allmänna synpunkter.

Allmänna synpunkter

Region Västernorrland är i och för sig positivt till betänkandets förslag. Den samkörning av statliga, regionala och kommunala uppgifter om utbetalningar av bidrag, stöd, med mera, som föreslås kan tänkas utgöra ett komplement till det arbete som regionen bedriver för att förhindra välfärdsbrottslighet.

Huvudskälet till att avstyrka i nuläget är att det saknas en tillfredsställande bedömning av kostnad i förhållande nytta. Betänkandets argumentation är oklar och blandad i denna del. Man har inte riktigt lyckats utreda det man skulle utreda; man har inte har utrett fullständigt eftersom det inte var en del av uppdraget; man bedömer ändå att det finns en ekonomisk nytta; och man hävdar att den föreslagna kontrollen behövs i vilket fall för att värna förtroendet för välfärdssystemen.

Ytterligare skäl att avstyrka i nuläget är att det är flera saker som normalt återfinns i utredningar av detta slag som saknas, såsom en sammanställning av erfarenheter från andra länder och en diskussion om alternativa lösningar - såsom riktade kontroller i stället för massövervakning eller att staten levererar information till kommuner och regioner i stället för tvärtom.

Det bör även påpekas att det pågår en utveckling i region och kommun med ökad medvetenhet och systematiskt arbete mot välfärdsbrott, liksom utredningar på nationella nivå och hemställanden från SKR om förändrad lagstiftning på områden som mest berör region. En kostnads- och nyttoberäkning som görs i dagsläget kan därför bli inaktuell

inom en snar framtid. Utbetalningsmyndighetens verksamhet är också så pass ny att det kan bli problem att bedöma genomförbarhet och nytta även ur det perspektivet.

Region Västernorrlands bedömning är att kostnaden bör motsvaras av en mätbar ekonomisk nytta och att detta måste utredas ytterligare. Först när det kan visas att det finns större problem med förtroendet för välfärdssystemet kan det bli aktuellt att resonera annorlunda. Fortsatt utredande bör också jämföra med andra länder, diskutera olika alternativ, samt avvakta det dynamiska skede som arbetet mot välfärdsbrottslighet just nu befinner sig i.

Om förslaget ändå genomförs är det viktigt att det genomförs stegvis och att frågan om kostnad och risk i förhållande till nytta för region klargörs för specifika stödformer och verksamheter.

Utifrån den bedömning som kan göras i nuläget är tekniska system och standardisering av data ett av de största hindren för ett snabbt genomförande av betänkandets förslag.

REGION VÄSTERNORRLAND

Sara Nylund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör